

Gesellschaftliches.

No Nibgas. Augstais Kungs un Keisers zur ihpaschu wiffsaugstaku pawehleschanu no 14ta Mai to Deewa wahrdn mahzibas professori pee Lehrpatas augstas slobtas Dr. Kristiani eezeblis par Widssemmes general-superdenti un par wize-presidenti pee Widssemmes basnij-teefas:

No Pehterburgas. Pabr nomiruscha Leelfirsta Krohna-mantineela Nikolaja Alekxandrowitscha libka pahrweschanu raksta ta: Peekdeen tai 21ma Mai, pulkst. 12 1/2 augstais Keisers kahpa us fugga „Strelna,“ gribbedams pretti braukt admirala Lessowska eskadrei, kas wedda ta firznigi mihtota un agri aishgahjuscha printfscha libki. Pee ohstas Keisers satikka Dahnu prinzi, kas patlabban no Kronstattes te bij abrauzis, jo winsch pee Alfenes bij no tabs eskadres schlihees, gribbedams deenu agral Pehterburga tikt. Bet leela wehtra to bij aisklawejuse ta, ta til peekdeenas ribta bij libds Kronstatti tizzis. Brinzim arr bij libds par pawaddoneem daschi augsti fungi, un jebfchu gan patlabban ka abrauzis, prinzis tublin bij gattaws Keiseram libds braukt; tapat darrija Prubfchu prinzis Albrechts, Leelfirsts Krohna-mantineels Alekxander Alekxandrowitsch un zitti Keisera augsta namma Leelfirsti un dauds augsti fungi. Isbrauzoht bij stwra migla, lai gan ta leela wehtra dauds bij atlaidusehs; bet kad Keisera fuggis pulkst. 2 Kronstatte enkuri ismetta, tad gaisf palikka skaidris. Kronstattes ohsta dauds kaxra-fuggi bij nostahjuschees peenahkama kahpta un us wiffseem scheem fugeem tee fugga-landis arr bij nostahjuschees ar stannu. Drihs pehz tam sweizinaschanas schahweens bij dsirdams no zittabeles un

pehz pahri minutehm tablumâ eeraudfija admirala Lessowska fuggus. Keisera fuggis tublin laida teem pretti un kad kahdas affis ween no teem bija tabt, tad Keisers ar abbeem swejscheem printfscheem un Sawa augsta namma peederrigeem kahpa laiwâ un zehlahs us to fuggi Alekxander Newski, us kurren admiralis Nowosfilski tohs pawaddija un fuggis Alekxander Newski ar saweem pawaddonu fugeem pamastnam brauzâ us to weetu, fur tam enkuris ja-ismett. Wiffseem scheem fugeem karrogi pehz truhwes bij nolaihti us pufs mastâ. Til to admirala fuggis bij sibmi demis, tad wiffi libnija nostahjuschees fuggi fahka schaut ar leelgabbaleem un schahwa til ilgi, famehr tee pahrnabhdami fuggi Kronstattes pulsteneem swannoht sawâ weeta bij atnabfufchi un enkurus ismetta. Pulstens bija 4 1/2. Saule mahfoneem zaurfpeedusehs, apfpihdeja wiffu to garu rindu truhw-fuggu un to leelu pulku kauschu, kas wiffu to redseht no Pehterburgas scheitan bij abraufufchi. Wiff bij itt kluffu. Us fugga „Alekxander Newski“ fugga preesteris turreja mirruscha luhgschanas. Augstais Keisers, Winna weesi, Winna augsta namma peeder-rigi un pawaddoni turreja aishdegatas wasta swezses fahrta preefscha, kas bij nolikts us behrehm, kas tapat ka libka kambaris, bij apfistâs ar farkanu samtû. Matrohschi dsedataju weeta preesterim atbildeja. Kad luhgschanas bij noturretas un Kronstattes mahzitaji bij atnabfufchi, tad Keisers no „Alekxander Newski“ fugga nogahja. Pulzinsch pils-grenadeeru, kas no Pehterburgas atnabfufchi, kahpa us admirala fuge un schee lohpa ar teem kajakem, kas no Nizzas libds scheijen sawa augstata wirfneela libki bij pawaddijufchi, palikka te par gohda-waktihm. Keisers attal uskapha

Strelna fuggim un brauzä atpaffat us Pehterburgu, tur pulst. 6 1/2 pahnahja.

Dhrdeen, 25tä Mai, Augsta Krohna-mantineeka lihki ar leelu gohdu no Kronstattes atwedda us Pehterburgu un to nolikka Peter-Pawlowstas krepostä, tur tas paleef islikts us apstattichanu lihds peelt-deenai, lihds 28tu Mai, kad tahs ihstas behres buhschoht. Pahr schahm behrehm laikam nahkoschä Nri. warresim kahdas sinas doht.

No Kaukasus. Tur nesenn sakerts laupitaju bars, kahdi 25 tehwin, kas pa Tiflis apgabbalu jau pa trim gaddeem ar laupichanu un sleskawibu laudis beedejuschi. Aprinka teefa desmitus no teem bij no-teesajuse us nahwi; bet scho nahwes nospreedumu Leelfirsts Kaukasus pahrwalditajs til preeksch trin ween apstiprinaja un 21mä April waijadseja to spreedumu isdarriht. Kad schee notesateen jau pee larratawahn stahweja, kad atskrehja sinas-nesses, kas pasluddinaja, ka arri scheem nahwes-schdiba atlaista. Augstais Leelfirsts negribbeja, ka kahdam zilwekam, kas gan ar sawu grehtu to pelnijis, buhs dschwibu atnemt tais deenas, kad wissai Kreewu walstei behdas un sahpes pahr to agri aisgahjuschu mihlotu Leelfirstu Krohna-mantineeku.

Ahrsemmes sinas.

No Franzuschu semmes rakta, ka keisers Napoleons no Alschibres jau effoht pahnahjis, jo awises sluddinaja, ka 6tä Juni (24. Mai) buhschoht buht Tulones pilsehtä, tur nemas nekaweschotees, bet tuhlin us Parihsi brauschoht, jo mahjä deesgan darba winnu gaidoht. Kä keiseram pa Alschibres walsti gahjis, pahr to awises stahsta leelu garru reisu. Keisers tur wissas wehra-leekamas weetas effoht ap-reklesis un apraudsijis. Wissas pilsehtäs, tur to daschadu tautu wezakee un ihpäschi walbineeki nahkuschi winnu apfweizinaht, winsch lohpa ar teem ehdis un wesselibas usdsehriß u. t. pr. Dauds scheschlastibas darbus arr pastrahdajis un sawam wahrdam labbu peemianu atstahjis. Jo sawadi keisers tizzis usnemts Konstantines pilsehtä. Arabeeschi no wissadahm lahrtahm të pulzejuschees lohpa sweschäs drehbës gehrbuschees, ar farrogeem rohtä. Giroppeeschi, Arabeeschi un schihdi, katri sawus ihpäschtus gohda-wahrtus keiseram taifjuschi un flanni gawilledami winnu sa-nehmuschchi. Dranas aprinkl Flitteeschu tauta us sawadu wihsi no keisera isdabbujuschchi scheschlastibu preeksch saweem us sohdu notesateem dumpineekeem. Wiini itt fluffinam sapulzejuschees lohpa un paschä nakti 10,000 apbrunnoti wihri keiseram nostahjuschees zetta un tad flanni fleegdami sawu apzeetinatü tauteschu brikwibu prassijuschchi. No të keiseram darriht, kad tam mas ween fargu bij slahht un kad apstahjeji warribuht bij gattawi winnu paschu sanemt zeet? Tadeht tas arr taifnibas weeta scheschlastibu apsohlijis un usmahjeji pahr to palikluschi dikti preezigi. Tä stahsta awises, bet moi ihsten tä teefa, kas to warr galwoht?

No Parihses rakta, ka ne-effoht wis teefa ta isdaudsinata sinna, ka Franzuschi 10,000 saldatus subtsichohht us Mexiku, ne, bet subtsichohht gan 50,000, jo til dauds winnu generalis tur pagebroht, lai warretu keisera waldischanu aisstahweht. Prachtige Franzuschi atkal sahht runnahht, ka neela parrada deht ween to Mexikas farru eesahkuschi, jo Suarez arr tal sohlijis to aismalkahht un buhtu arr aismalkajis täpat, ka taggad to malkaschoht un tadeht tihri pa welti ween tee til dauds milliõni effoht tehreti. Satta, ka nahkoschä walsts waijadribu runnas-deenä arri schi Mexikas buhschana tiffchoht pahrrunnata, bet waldischana effoht pahr to dikti bailiga un publesjotees aislaweht, ka pahr to leetu nefas netiktu runnahhts, jo nebuschoht labbi, ka skaidra pateesiba pahr scho buhschana wisseem tiktu sinnama. Awisehm arr aisleegts, pahr to to runnahht.

No Londones rakta, ka Englandes krohna-printescha augsta gaspascha 22trä Mai dsemdejuse dehtu un abbi, täpat mahte, ka ir jaunais prinzis, effoht spirgti.

No Italias. Is Storenzes rakta, ka kehniaa Wiktora Emmanuela faderreschana ar Pahwestu itt labbi eijoht us preekschu. Bislapu zelschanas deht kehniensch paleefoht meerä tä tä Pahwests gribb; ihpäschi tais semmes, kas pirmak pee Pahwesta walstes peederreja, Pahwestam pahr bistapeem wissa warra un bislapeem newaijagoht kehniäm walsts sweschestibu sweschreht. Sarakstohht ihpäschtus liffumus Pahwesta waldischanas deht un gribboht, lai wissas Kattoku waldischanas tohs peenemmoht. Kehniensch gribbesis 47 biskapus, kas pahr dauds effoht, pawissam atlaist, bet Pahwests til 10 ween wehlejis atlaist un kehniensch arri tä meerä palizzis. Dohma arr, ka, kad tä ar labbu ar Pahwestu islihdsinatschotees, tas Italias kehniäm atkal peenemschoht par kristigu Kattoli (jo lihds schim to bij no hasnizäs draudses — tä falka — islehdiss). Arri tas jau rahdoht us meeru, ka taggad Rohmä wehloht us lohgeem turreht preeksch pahrdohschanas kehniaa Wiktora Emmanuela bildi.

No Amerikas. Dumpineekus teefa un teefa wehl arween, bet falka, ka wehl lihds schim nekahdas leezibas ne-effoht prett presidenti Dahwi, kas apleezinatü, ka winsch arr' effoht wainigs pee Lintolna nahwes. Stahsta arr', ka dumpineeku pulka saldateem gan wisseem tiffchoht peedohts, bet leelakeem offizeereem wisseem janahloht preeksch teefas. Arri tahdus dumpineeku saldatus sohdischoht ar nahwi, to wehl pehz 1mas Juni deenas useeschchoht ar larracerohtscheem brunnotus. — Dohmajuschchi gan, ka karschs ar Wehrge-walstneekem pawissam pagallam, bet tal wehl atrohdohtes zitti wirsneeki, kas sawus saldatus pahrrunnajuschchi, gribboht wehl lautees ar Seemneekem pa Tefas walsti. Tur tee turrejuschi runnas, ar to sawu dumpja pahrgalwibu skaidri is-teikuschi un fazzijuschchi, ka tohs laudis, kas ar labbu winneem nebedroschotees, buhschoht ar warru deenestä

speest. Lincolna sleplawu Bootu tee dikti usteituschchi un fazzijuschchi, ka wianna slawa nahlfchoht nemirstamâ peemianâ. Effoht atdsiffis tas leelais karstums, ar to Seemetneeki taiffijuschees eet us Meekitu Suarezam palihgâ. Derretajeem ne-effoht deesgan naudas. — Walsts sekretchers Sewards effoht attal til taht atwessetojees, ka jau strahdajohht sawus ammata-darbus. — Zittas sinnaas stahsta, ka tee teefajami dumpineeki effoht apgrubtinati ar smaggahm dselsehm un dselsu pinnekteem pee rohfahm un pee kahjahm. Pee kahjahm smaggas kehdes effoht 6 pehdas garras un tahm gallâ effoht peekehdeta 50 mahzinas smagga dselsu bumba, kas paktawellahs un to zeetuma fargs no paktatas nefs, kad eet teefas preefschâ. Bes tahs kehdes teem wehl 10 zollu refnas dselsu steenes kahju staryâ effoht peeliktas un galwa lihds kallam eebahsta tahdâ zeppure, kas ar kohwillu beesi isohdereta, lai zeetumneeks sawâ isfamiffeschana prett seenu sfreedams newarretu tibschchi sawu galwu fadausht. — Stary apsubdseteem arri irr weena seewa, 51 gaddus wezza, wahrdâ Surrat, un ta gan irr ta, kurras mahjâ Waschintonê usgabja to pagraba zeetumu, to Wehrguwalstneeki preefsch Seemetneeku waldineekeem bij isredsejuschchi.

Zittas jaunus sinnaas.

No Nihgas. Pahrschagabba leddus-iseeschanu muhsu daugawâ sawâ laitâ gan jau effam stahstijuschchi, bet tahs sinnaas tai laitâ wiffas bij nepilnigas tabehht, ka wiffu to nelaimi un skahdi tai brihdi newarreja sinnaht. Tiffai taggab, kad sinnaas no wiffahm weetahm fanahlfuschas kohpâ, warram arr pilnigati wiffu aprakstihht un stahstihht. Bet to darroht mums ja-eesahl no pascha galla. Imâ April pehz pufdeenas pulst. 4. uhdens tillai 2 pehdas augstati bij pazehlees un leddus pee pilsehtas sahka dohtees us leiju. No 2tra lihds 4to April bij daugawa no Salku-fallas lihds keisera dahrsam tihra no leddus un ar laiwahm bes kahdas laweschanas brauja no weena krasa us ehtru; bet 4tâ April preefsch pufdeenas ap pulst. 11. uhdens itt ahtri zehlahs, leeli leddus gabbali dewahs us leiju un tahfal no pilsehtas pa wiffu daugawu faspeedahs zeet. Tahs paschas deenas wakkara uhdens jau 12 pehdas augstati bij sazehlees un leddus zilladeles slubshas ta bij draggajis, ka tur blaffam zaur walles muhrem uhdens speedahs pilsehtas kanale eefschâ un nelihdseja nefs tas darbs, ar to zilweht uhdeni gribbeja noturreht. Pa ihfu laitâ kanale lihds paschahm tiftu welwehm bij pilna ar uhdeni, ta ka ne ween parahdplazzis un Zehlab-eela, bet arri Weischu- un Katrihndambji, ta arri kahda dalka Wehrmanna-dahrsâ un Kahrla-eela ar uhdeni applubda. Pa to paschu laitâ daugawas turgus plazzis bij pahrlubdis lihds pat wahrtu weetahm; tapat bij applubdus, kas wairal eelas Moskawas Ahr-Nihgâ un Zelgawas Ahr-Nihgâ jeb tilla-gallâ un wiffas fallas daugawâ, un leeli leddus bluffi bij fakrauti us abbeem daugawas krasstem.

5tâ April lihds pat wakkaram uhdens zehlahs, kamehr bij 15 pehdas augstati, ne ta tas zittâ laitâ mehds buht; bet tad no pulst. 6. tas ahtri sahka krisl un nolritta driht, leddus kaudses ween us krasa atstahdams. — Pahrschagabba uhdeni padarritu skahdi fanahlfuschas sinnaas stahsta ta: Imâ un ohtra pilsehtas dalka wiffas tahs bohdes us turgus platscha un prezzu schubni, ta arr tee tuhwahee pagrabi bij ar uhdeni peerplubduschchi un ta skahde, kas zehlfusches pee ehlahm paschahm un pee famehrzetahm prezzehm, buhs 1000 rublus leela; bes ta wehl bulwerkus weetu weetahm leddus pohstijis un uhdens alminus issfallojis, arri diwus gahses lakterau stabbus leddus nolauffis. Pehterburgas Ahr-Nihgas dalka peezas masas mahjas, kas kohpâ 1500 rublus wehrtas, leddus pawiffam nopohstijis, un pa dalka prohjam aisrahwis, bes ta 84 eedshwotajeem pee mantahm skahde 5500 rublus leela un pilsehtai 3000 rublus leela skahde pee nopohstiteem tilteem un samaitateem zeffeem. Moskawas Ahr-Nihgâ arr leela skahde pee daugawas bulwerka padarrita. Skahde, kas te mahju saimneekeem un eedshwotajeem padarrita, irr kahdus 5000 rublus leela. Zelgawas Ahr-Nihgâ 346 mahjas ar uhdeni applubduschas, septiai tilli nopohstitee, eelufmini un zetti issfalloti un ta skahde, kas schinni pilsehtas dalka notiffuse, buhs gan 15,000 rublus leela. — Nelaimi pee zilweht dschwibas notiffa tillai Moskawas Ahr-Nihgâ. Skahdâ pawiffam pahrlubduschâ pilsehtas mahjâ pee daugawas atradda tahs darba-wihra seewas Anna Maria Behrsin lihki. Kahda wezza saldata meita Darja Semenowa arr turpat dschwija un schi uhdeni mahjâ eelplubstohht redsedama ta pahrbihjahs, ka pee glahbschanas aiswesta ta tomehr nomirra. Tas wiff, kas te peeminnehts, irr notizzis pilsehtas dalka ween.

No Tuffuma raksta ta: 17tâ Mai pehz pufdeenas pulst 5 pee mums iszehlahs ugguns-grehts. Reels faufums, faules karstums un stips wakkara wehjschs padarrija, ka leesmas newaldamas ahtri gabja wairumâ un pa zittahm ehlahm isplettahs; pa 2 stundahm wiffa weena pilsehtas dalka, kahdas 40 lihds 50 mahjas stahweja weenâ ugguns. blahki. Til ta ap pulst. 8 pilsehtas eedshwotajeem wiffa spehka strahdajohht isdewahs leesmas sawaldihht. Sesta dalka no wiffas pilsehtas irr par pelnu-kohpu paliffuse; nelaimigo nohte leela, bet mas ween irr pee rohtas, teem to nelaimi weeglinahht. Tadeht ihpascha Kommissioni irr sadewuschs kohpâ, mihlestibas dahwanas preefsch nelaimigajeem falassihht — kant til ween schelligas firdis un dewigas rohtas atrastohs, kas kahdas dahwanas pasneeds. Mihlestibas dahwanas preefsch isdallischanas fanems mahzitajs Kelm, birgermeisters Hied, skoblu-inspektors Kymmel, rabbineris Lichtenstein un wehl zitti kommissijas beedri.

No Pehterburgas. Wianâ treschdeena, 19tâ Mai zaur leelu wehtru Pehtrburga ar uhdeni applubduse. Dauds eelas bijis uhdens un pa Troizlaja

plazzi brautufchi ar laiwahm; us fallahm nemas newarrejuschi tilt tapeh, ka tilti bijufchi fashkeebti un arri damplainwas newarrejuschas braukt tadeht, ka uhdens bijis leels.

No Pehterburgas raksta, ka no wiffahm puffedm weenadi ween nahloht sinnaas pahr breefmigeem ugguns-grehkeem, kas Kreewu-semme noteel. Koslow pilsehta gandrihs pawiffam nodeggufe; arri Tweres, Minfka, Witepskas, Tambowas un dauds zittas pilsehtas leelu flahdi zaur ugguni zectufchas. Katra Kreewu awife lahdu sinnu neffoht pahr nodeggufcheem zeemeem. Zeemds ihpafchi pa fwehttu deenahm tas pohsts noteeloht zaur leelu peederschanohs un tadeht ikreis lahdi zilweli lihds fadeggohht. Zitta awife sinnojoht pahr 5 ugguns-grehkeem semneelu zeemds, fur lihds 200 mahjas lihds ar wiffu mantu un 17 zilwekeem nodeggufchas.

No Kronstattes raksta, ka ta wehtra no 19ta us 20tu Mai dauds bailes un flahdes darrijufe luggeem us jubras, jo lahdi 40 fuggi winnu lareahohsta eestrehjuschi patwertees. Pee Narwas 6 Norwegeefchu fuggi pohsta gahjuschi un til no weena weeniga warrejuschi fugga laudis isglahbtees.

No Kerfones raksta, ka Bobrirezes aprinkti warren leels pullk pekku gaddijees, kas to paschu pehrn knappi ween pa-augufchu labbibu apehdohht. Lihds schim jau zettorta datta no tahs magasihnes fabehtas labbibas pelles apehdufchas.

Telegrafa sinna.

No Pehterburgas, 17ta Mai. Us celu stubreem peefista pascha augsta Keisera us Pehterburgas general-gubernatoru rakstita grahmata, zaur to augstais Keisers Pehterburgas eedshwotajeem pateizahs par to lihdsjeetibu, fo tee schinnis behdas Saweem waldineekeem parahdoht.

Par Napoleonu I.

(Stattees 21ma Ari. Beigums.)

III.

Kamehr Napoleons kauna pilns behga, fwehtija Parihseefchi leelu leelohs fwehtlus par to uswarrechanu pee Ligni. Tee gaidija ar ilgofchanu, ka 25,000 sawangotus Bruhschus, ir pascha Wellingtona lihki, kas laufchanâ effoht krittis, turp noweddischoht. La wehsts, ka Englandschichi arr jaw effoht til lab' la pahwarreti, arri jaw turp bij nonesta. Bet ta gawilejoht atskrehja sinna, ka wifs winnu lareaspehls effoht notat falauts. Tas bij wiffai tautai la pehrtona spehreens flaidra gaisa; ta nesinnaja, lam tizzeht un fo eefahkt. Pehdigi pats Napoleons 21. Juni atskrehja un nu bij flaidra leeta, ka wifs irr pagallam. Trohfnis un brehlfchana wiffas mallas iszehlahs, jo labbi mannija, ka fabeedrotee nu atkal Parihsei wirfa ees. Tatschu Napoleons pratta laudis apmeerinahht un gribbeja wehl pehdigo reis faru laimi prohweht. Generata Grochija

spehls nebija tai laufchanâ pee Waterloo bijis un tadeht wehl derrigs. Napoleons saweenaja to ar sawas falautas armijas atlikkumeem un nu tam bij atkal lahdi 60,000 saldati. Ar teem tas gribbeja Parihsi aisstahweht un taifija wiffu us to gattawu. Bet laudis redsedami, ka wifs wetti buhs un til pohsts zaur to peenahls, pagehreja, lai Napoleons Franzijas trohnam atkal atfalahs, jo zaur to ween warroht no fabeedroto dusmibas wehl glahbtees. Tee paschi fungi un augstmanni, kas preefch mas deenahm preefch Napoleona ta bij lohzijschees, nu tam to leetu ar aufstu firdi preefcha likka. Napoleons redsedams, ka zittadi ne-eet, ta arri darrija, un atfazizjahs 22. Juni trohnam un waldifchanai, tatschu ta, ka winna dehls to mantajoht. Peezi fuhititi fungi noneffe scho atfazizchanas protokoli pee fabeedroto waldineekeem, kas paschlail' Elfasa pee Hagenawas bija. Bet schee tohs nemas few preefcha nelaida, til lahda kommissione us to atbildeja: Napoleona spehku wajagohht wiffada wihse pawiffam isdeldeht, lai tas jo prohjam Giropas meeru nepohstiti; winna pascha (sewis) nodehshana fabeedroto rohlâs ween warroht meeru atwest. Ar tahdeem wahrdeem fuhitiohs atlaida un tee greesahs, ne wiffai preezigi, us Parihsi atpalkat.

Zimehr sakrahjahs Franzuschu falautee atlikkumi ap galwas pilsehtu; Blichers ar Wellingtonu teem bij us pehdahm palkat un weens weena, ohtrs ohtra puffed Parihsei apmettahs. Franzuschi pateesi taifijahs wehl pretti turretees, jeshchu flaidri redsedami, ka ne us astonahm deenahm wairs pahrtikas nam. Tee fuhitija wehl lahduš fungus fabeedroto lehgeri, kas par meeru gahdatu, bet par atbildu bij leelgabbalu ruhlfchana. Ar bailehm tee redseja, ka ja pretti turretees, fabeedrotee wiffu pilsehtu ispohtihis; tadeht tee fuhitija atkal fuhititus, kas tai nakti no 3. us 4. Juli to kapitulazijoni (padohshanohs) notaisija, pehz furras Franzuschu lareaspehtam bij ais Loires jaaiseet un pehz trim deenahm Parihse fabeedroteem ja-atdohd.

Ta arri notikka. 7. Juli fabeedrotee Parihse eegahja; bet te neweens tohs ta wairs neapfweizinaja un teem neusgawileja, ka pagahjuschâ gadda. Patte Franzuschu tauta redseja, ka winnas paschas waina ween bij, ka fchi atreebshanas deena pahr to nahja. Un winnu bailes arr nebij wiffai welligas. Blichers pawehleja saweem pulkeem Parihse tapat darriht, la Napoleons 1806. Berlinê bij darrijis. Saldati un offizeeri tappa Bonapartes draugu un ministeru namds pa fimteem eekohrteleti, furrus teem wajadseja baggatigi barroht un ar wihnu dsirdiht. Dauds laufschu mantas tappa apfihlatas un pehz pahrdohstas; Parihsei ween wajadseja 100 millionu un wiffai Franzijai 700 millionu frankus lareanaudas malfahht. Wifs, fo Franzuschi no flunstes lectahm, grahmatahm un mantahm no Wahzsemmes bij schurp atweddufchi un Parihses museuma nolikufchi, bij ja-atdohd. Arri to flaiustu dahrgu tiltu, fo Napoleons par peeminne-

ſchanu ſawahm uſwarreſchanahm pee Austerliſas un Tenas bij taiſijis un tà noſauzis, Blichers buhtu no-ahrdijis, ja labprahſtigs Kreemu keiſars Melſanders I. to buhtu patahwis; tatschu tam tiltam waijadſeja zittu wahrdu peenemt.

Wiſs, kas ſabeedroteem pee uſturra, barribas, dreh-behm un karru-buhtſchanahm waijadſeja, bij Franzuſcheem jadohd un ja tas noliktà laikà un ar labbu nenotilla, tad tappa tàpat darrihts, tà zitreis Napoleona agenti Wiſhnà, Berlinà un zittàs Wahzu pills-fehtàs bij ſtrahdajufchi.

Tà arri Pariſe mahzijahs karru-breesmas paſiht, to lihdſ ſchim til is rakſteem un awiſehm bij redſejuſe. Wiſſ-wairal Pariſes apgabbals to peedſihwoja, ka draugi un eenaidneeki to isplindereja un zeemus par pohſtaſchahm padarrija. Tee nabbaga nelaimigi ee-dſihwotaji nelur wairs patwarra nebj pajumta newarreja atrast, un daschs gohdigs Franzuſis ſawas rohſas pazehlis iſſauzahs: „Al Bonaparte, Bonaparte! Tu eſſi tas, kas ſcho pohſtu pah mums irr weddis!“

Saw preeſch ſabeedroto atnahſchanas bij Napoleons Pariſt atſtahjis. Winna uſtizzamee draugi bij tam diwi luggus Rochefortas ohſtà ſagahdajufchi un gribbeja no Wellingtona paſſi un apſargatajus iſdabbuht, lai tas warretu nelawehts, drohſchi us Seemet-Ameriku aiſbehgt. Bet Wellingtons tà wiſ nedarrija un tà waijadſeja Napoleonam luhloht ſlep-peni aiſmuht. — Bet tas arri neiſdewahs. Eng-landeeſchi to bij mannijufchi un raudſija wiannu nowalteht. Weenpazmit karru-luggi noſtahjahs preeſch Rochefortas ohſtas un nelaida ne wiſſmaſako laiwinu bes iſmekleſchanas ahrà. Napoleons redſedams, ka newarr iſbeht un bihdamees ſawangohſts un eenaid-neekeem atdohſt tapt, ſubſija pee Englandeeſchu luggu waddona kapteina Maitlanda, lai wiannam us Ameriku aiſbraukt laujoht. Bet ſchis atbildeja, ka ne muhſcham wianna luggus zauri nelaidiſchoht un ſaſchauſchoht, ja tee behgt raudſiſchoht; turprettim tas apſohloht Napoleonu ar wiſſu gohdu us Englandi pahrzelt, ja ſchis us wianna luggem nahloht.

Sinnams, tas gan nebija pehz Napoleona prahſta, tatschu tas negribbeja liſt Franzija ſawangotees un tè ſabeedroto rohſàs kriſt. Wiſſch peenehna Maitlanda padohmu un gahja 14. Juli 1815 us wianna lugga, kur tas lohti labbi tappa usnemts. Til lihdſ tas ar ſawahm mantahm un pawaddoneem us lugga bij, liſta Maitlands us Plihmotes ohſtu Englande ſtuhreht un jaw no Torbojas ar kurreereem us Londoni ſiannu dewa. Napoleonam bij us lugga japaleef.

Winna ſawangofchana Englande dei deesgan brihnumu padarrija. Til to tas Plihmotes ohſtà notappis, tad jaw pa tuhſtoſcheem turp ſkrehja, gribbedami wiannu redſeht. No rihta lihdſ wakkaram bij tas luggis ar no zilwekeem peebahſtahm laiwinahm apſtahts, kas wiſſi gribbeja ſcho apbrihnojumu wihru, ſcho zittahret til lepnu un nu tà paſemmotu paſaules uſwarretaju

aplubloht, kam preeſch deſmit gaddeem gan ne prahſtà nenahja, ka tas ſahdureiſ pee Englandeeſchu kraſteem tahdà wiſſe nobrauks.

Bet to nu ar Napoleonu darrihs, tà to teefahs? tà wiſſa paſaule praſſija. Pehz ſabeedroto wal dineeku iſteifſchanas no 13. Merz 1815, ka liſſumu taiſniba to wairs newarroht ſargahſt un glahbt un wiſſch ſawam peenahkamam ſohdam nobohdams, gan bij jadohma, ka wiannu tahdu negantu darbu deht ar nahwi noteefahs: jo tadeht gan ar bij ta dſihwibu taupihſt, kas zittu zilweku dſihwibu par neko neturreja? Bil daudſ daudſ leelus wihrus un tehwu-ſemmes karſtus aiſſtahwetajus, kas tam daudſ maſ ween zettà bij, tas nebij tiſſcham lizzis ar nahwi noteefahſt un tahdu paſchu ſohdu patſ pilnigi pelnijis? — Tà dohmaja zilweku prahſts, bet Napoleons teija: „Woi Giropas wal dineeki manni par paſchwaldneeku ne-ezehla Gibas fallà, woi netahwa man karru-ſpehku turreht? Woi man nebija tahda patte walſa ar Franziju karru weſt un to uſwarreht tà wiſſeem zitteem wal dineekeem? Woi manni warr tadeht noteefahſt?“

— Un tas ar bij teefa. Waldineeki to aſſinna par taiſnibu un gribbeja ar ſcho Eſtreikeeſchu keiſera meitas-wihru labbat apeetees. Saw agral tee bij norunna-jufchi, ka, ja tee Bonapartu rohſà dabbuschoht, to ſahdà drohſchà weektà noweddſchoht, no kurrenes tas wairs newarroht atbeht un jaunu lehrumu zelt. Par tahdu weetu nu Englandes wal diſchana Glenas kints fallianu iſraudſija, kas ſtarp Afriku un deenwidus Ameriku leelà jubrà irr.

Kamehr Londonè par Napoleona liſteni ſpreeda, tas tà warredams luggi ſawu laiku pawaddija. Pehdigi atſkrehja no Londones tahs fenn gaiditas depeſchas un nu tappa tam paſluddinahts, ka tas us Glenu tapſchoht aiſweſts. Napoleons to diſtedams iſbihjahs un nahwes bahlums aplahja wianna giſmi. Pehdigi tas ſazzija: „Mannu meefu juhs warrat us Gleni aiſweſt, bet mannu garru nè; tas paliks allaſch Franzija!“ To teizis wiſſch notahpa ſajite un wairs us lugga deſta nerahdijahs. Scho ſpreedumu tam 31. Juli 1815 teija.

Trihs deenas pehz tam atnahja trihs Englandeeſchu luggi, kas us to bij iſrihtoti, wiannu us Glenu aiſweſt. Gan Napoleons wehl par to errojahs, ka Giropas wal dineeki wiannu wairs par paſchwaldneeku nebij aſſinnuſchi, ſewiſchli ka Englande wianna padohſchahahs uſtizzibu tà bij atmaſajufſe; bet tas wiſſe nelo nelihdſeja. Winna mantas tappa pah-raudſitas, un kad tur daudſ naudas un dahrgas leetas atradda, tad tahs atnehma un til ſahdus 3000 ſelta-gab-balus atſtahja. Dewini wihrifſchi un trihs ſewiſchlas tam no wianna ſlahthuhdameem pawaddoneem wareja lihdſ eet. — Sebſchu gan Napoleons weenu deenu preeſch tam bij apleezinajis, ka nekahds ſpehſts to dſihwu is ta lugga neiſdabbuſchoht, wiſſch tomehr itt weikli ohtrà luggi eekahpa, kas jaw pehz maſ deenahm probjam ſehgeleja.

Napoleons bij 46 gaddus wezs, kad to us Glenu aiswedda. Tè tam labdà weentuligà semneeka mahjà, tahs fallas augstakà apdsibwotà gabbalà, wahrdà Longwobd, ahtrumà pagaidam mahjokli fataisija. Bet drihs winnam ihpafchu mahju par dsibwolli usubhweja, pee kurras labbu gabbalihu dahrsa, ar muhra fehtu aptaisitu, flahst peeschlihra. Schi ehla nebij nelahda branga un kohscha, tatschu preeksch dsibwofchanas deesgan labba, ar weenu tahschu un dauds kambareem.

Schai schaurà weentuligà weetiaà nu pawaddija tas wihrs sawas dsibwibas pehdigus gaddus, kam zittahrt wiffa pasaulè deesgan leela neislittahs. Pirmòs gaddòs winsch zehlahs jaw ar faules lehschanu augscham, gahja sawà dahrsà, kur tad libds brohlast-laitkam woi nu pats strahdaja, jeb arri tohs winnam par strahdneekem peeliktus Sihneefchus isrihtoja. No brohlasta libds pufsdeenai tas palikka allafsch sawà istabà, tè rakstidams jeb lassidams. Ap pulksten 3. winsch gabja feerecht, bet nelad ahropus sawa dahrsa muhra, lai azzu-kahrigi lautini to neredsetu. Pulkst. 4. tas mehdsà pufsdeenu ehst, kur tad daschi no winna pawaddoneem libds ehda. Pehz maltites, us wallaru, winsch nosehdahs labdà laubè dahrsa galla un tè tehju dsehra ar dohmahm laudamees. Ihpafchi us dahrsneeziibu tas wiffai nodewahs. Winsch sehja kahpostus un audstinaja zittas falmes un pulkes, tahs laistidams, rawedams un apradams. Lai warretu uhdeni weeglat dabbuht, winsch likka dahrsam kanali zauri raft un no awota uhdeni eelast. — Tè nu warreja redseht to pasaulè uswarretaju, kas zitreif simt-tuhstoschus karrà waddija un kommandeereja, ar leijamo kannu pa stahdeem staigajam un tohs aplaistam. No gresnas keisara pils, kur augsta senata-teesa un marschali to apdsibwoja un winna pawehleschanas gaidija, tas bija par pirmo Ahdama behrnu tappis, ar sweedreem sawà waigà maist ehdsams. Kas zittahrt tehnikus nozehla, walstis isnihzinaja un laudim jaunus waldineefus dera, tas nu darbojahs kahpostus behstidams, kahpurus un tahrpus isdelde-dams. — Tatschu tas tam par gohdu jafalka, ka ittin kà laimes deenas, tam nelad deesgan nebij, tapat taggad winsch sawu nelaimi deesgan pazeetigi panessa.

Lai gan tà pasemmohs, tomehr Napoleons wehl aisweenam fewi par keiseru isturrefahs un gribbeja tà gohdajams. Winna appalschneeki un pawaddoni tam arri to gohdu neleedsa, jebsehu gan tas zitreif, lai gan retti, prett teem itt nifns palikka; arri generalis Bertrands, winna ustizamakais draugs un beedris, dabbuja tahdas nestundas dasehu pilu wahrdu dsirdeht. — Pats tahs fallas kommandants raudsija wiffadà wihsè winna dsibwi weeglinahst, tomehr Napoleons likka Englandeescheem sawu keisarisku gohdibu just, prett teem ne retti itt fibws buhdams. Sewischli tas tam gauschi reeba, ka tee to, kà karrazeetumneeku, tit zeeti apwalteja. No tà laika, kamehr winsch bij Glenas fallà, neweens sweschs kuggis netappa wairs ohstà eelastis. Iddeenas, arri

winna wahjibas-laità, nahja offizeeri ar sawahm pafschahm azzim pahrelezinatees, woi winsch wehl tepat irr; neweena pappira lappina neds grahmata tam netappa peelasta, pirms tà zaur kommandanta rohsahm bij gabjuse; neweens sweschs zilweks bes pafses un pawaddidama offizeera pee winna peelastis. Dahrsam wissaplahrt walts stahweja, jo bihjahs, ka tas tapat kà no Elbas prohni neismuktu.

Gefahkumà Napoleons tè dsibwodams palikka stiprats, resnaks un brangaks, bet pehz fahka winna wesseliba nihst. Jau 1817. gaddà tas jutta mahgà (lungi) fahpes, reebas un wehmeenus. Tà pagahja daschi gaddi. Pehdigi tam ehst wairs lahgà negrib-bejahs, gihmis palikka bahls, wehmeeni un fahpes eefschas jo niknatas. Aprili 1822 flimmiba wiffai peeauga, wiffu to tas ee-ehda, tuhlin iswehma, bailes, nemeers un murgi to neganti mohzija. 5. Mai, no rihta, jau lohzehti stihwi palikka, sehohdes atkahrabs un tas ne to wairs newarreja noriht. Nelahdas jahles nei plahsteri wairs nelihdseja, tas palikka bes atmannaas, libds pehdigi, pulkst. 5 wallarà, garru islaida.

Tà beidsahs scha warrena wihra dsibwiba, kam nebij wis wehlehts, kà dauds tuhstoscheem winna tarrotajeem, us gohda-gultas, t. i. us karraplatscha miri, bet kas kà meerigs birgeris, fluffà kambaritè stary jahlu-glahstehm un dakteru-rihkeem sawu stundiau sagaidija.

Dhtrà deenà winna libki usschlehrda un atradda, ka leels augons (wehsis) mahgà bij winna nahweswaina bijuse. — Kad nu wairat tahdeem laudim ween mahgas-wehsis eemettahs, kas stiprus dsehreenus un brandwihnu bruhke, tad bij deesgan to brihnitees, ka Napoleons, kas sawu laiku stiprus dsehreenus nedsehra, no schahs rettas flimmibas tappa aisrauts.

Muhsu deenas likka taggadejais Franzuschu keisars, Napoleons III., winna kaulus us Franziju atwest un tè ar leelu gohdu un stahki paglabbaht.

—st—

Amerika.

Kà isstatahs pa swaigsnehm, kurru flaitlis neisflaitams, to nesinnam. Bet ka arri pa swaigsnehm prahrtigi raddijumi dsibwo, to gan drohschi warr tizzeht. Bet ja nu arri teescham swaigsnes nau bes prahrtigeem eedsibwotajeem, tad tomehr winni teescham pa wiffam zittahdi buhs, kà sehhs muhsu pasaulè eedsibwotaji. Kad mehs tohs dabbutu redseht, tad winni mums tà kà sweschahdi isliktohs.

Amerikas pasaulè datta muhsu pasaulè atrohnahs. Taggadeju Seemel-Amerikaneeschu tehwi-tehwi no Giropas us Ameriku pa jubru ar luggeem aisbrautuschu un Indianeeschus, Amerikas wezus ihstus eedsibwotajus, pahwarrejuschi un gan drihs isnihzinajuschu. Seemel-Amerikaneeschu tadeht irr muhsu meefigi brahli. Jo wiffi Giropeeschi no Dafeta zehlschees.

Un tomehr jafalka, ka Seemel-Amerikaneeschu pa wiffam zittahdi zilweki kà mehs Giropeeschi. Giro-

peetim, tur atnahdamam, deenu no deenas un stundu no stundas jabrihnahs. Tahdam jaun-atnahfufcham leefahs, itt là nebuhtu zittà pafauls dattà, bet zittà pafaulè. Gudri zilweli irr isdibbinajufchi, fa jaun-eenahfufchu Giropeschu behrnu-behrnu gih-mis un feija Amerikà paleefohht zittahda. Un lihds ar feiju arri wiss zilwels paleef zittahds. Laikam pee scha pahwehrschanas darba arri gais un dsih-woschanas eerafchas peepalihds, fas Amerikà zittahdas irr là Giropà.

Ra Seemel-Amerikaneescheem zitti tiklumi là mums, par to schè tahdus wahrds gribbu teift.

1) Seemel-Amerikaneescheem irr brihw-walsts. Patte tauta fewim pehz patiffchanas walbineeku eezelt us nolifteem gaddeem. Kad nolitti gaddi pa gallam, tad tauta no jauna walbineeku eezelt. Dashedu reis arri tas pats wezs walbineeks ohtro reis teef eezelts. Scho walbineeku par presidenti nofauz. Presidentim faws weetneeks un fawi ministeri.

Seemel-Amerikaneeschi taggad, là lassitaji sinn, fawà starpà leelifti apkarrojahs. Deenwidneeki jeb wehrgu-walstneeki, wehrgu buhschanu zehlfufchi. Seemelneeki wehrgu buhschanu eenihdedami fewim par presidenti, tahdu wihru zehla, fas wehrgu buhschanai stipri pretti turrejahs. Schim wihram bij Lin-kolns wahrda. Linkolnam arri til labbi isdeweess, fa deenwidneeseem ne kahbas zerribas wais nau, fa paliffchoht par uswarretajeem. Ra deenwidneeki Linkolnu nemihlo, to gan warr dohmabt. Bet fa kahbs deenwidneeks, Booth wahrda, Linkolnu nofchaufchoht, par to tal laikam fatrs awischi-lassitais buhs brihnijeess.

Bet wehl wairat jabrihnahs, wehrà nemmoht, tad un tur schis breefmigs flepfawibas darbs no-tizis. Kad? Leelas peefdeenas wallarà. Kur? Kummedinu nammà. Ut tawu brihnuinu! Tad nu Seemel-Amerikaneeschi Kristus krusa-nahwi peeminn kummedinu nammà! Mehs Giropeschi teescham negribbam leelitees, fa aplam fwehti un deewabihjigi zilweli effam, bet la kaut tur leelas peefdeenas walfaru laudis kummedinu nammà pawaddoht, to tal wehl ne-esmu dsirdejis.

Slepfawibas darbi deemschehl gan arri Giropà noteef. Bet fa flepfawi muhsu gaddu-simteni ar tahdu drohschibu un beskaunibu strahda, — fa flepfawneeks tur eelauschahs un tur fawu elles-darhu isbarra, tur zilweli pa tuhstoscheem fapulzejufchees, — fa flepfawneeks fawu darbu isdarrijis sohbinu wihzinadams drohschi aiseet un sirmam us mugguru kappis aisjahj, — to tal wehl ne-esmu dsirdejis. Muhsu flepfawneeki tur pretti tumschà nalki, weentuta weetà, meschà fawu darbu mehds strahdaht.

Laikam tot zilweli tur Amerikà tà falkoht daudf rupjaki ne là Giropà. Pistole un nassis wianneem tuhliht pee rohfas. Tà pat arri Linkolna flepfawam. Un tomehr schis zilwels nau ne kahbs nemahzihts zilwels, tà la ar fawu nemahzitu buhschanu

warretu aishildinatees. Ne! Booth deesgan skohlà bijis un ir wezzu Rohmneeku wallodu mahf, jo wunsch fawu nedarbu isdarrijis aishfreedams pa latinifti is-fauzees: „Tà ar ween warras fungeem lai kahjahs!“

Kahda sawahda buhschana Amerikà rohnhahs, to arri no ta warr atflahrst, la jau Danwara mehnefi kahbs zilwels bes wahrda parastfifchanas awifes tahdu stannu bij lizzis drifkeht: „Ja wianam, millionu dollars malfafchoht, tad wunsch apfobhotees, presidenti Linkolnu, presidenta weetneeku Dschohnsonu un ministeri Sewardu nofaut.“ Pee mums tahds rakstitais un tahds awischi apgahdatais tuhliht tiftu falerti un zeetumà eemesti. Amerikà ne weens par to nebehda. —

2) Lihdschinnigs presidenta weetneeks Dschohnson taggad nofchauta Linkolna weetà par presidenti palizzis. Dschohnson irr skrohdefa dehls un pats arri skrohdefa ammatu mahzijeess. Lassifchanu effoht mahzijeess, tad jau 20 gaddus wezs bijis un laikam ne tad skohlà nau bijis.

Fauka leeta, kad gohda ammatòs tahdi ween teef zelti, fas to pelnijufchi, lai nu wianu buhtu leelungu jeb skrohdefu behrni. Tomehr mehs Giropeschi labbi newarram fapraft, ta zittreifejs skrohdelis leelai tautai par walbitaju warr buht, ihpafchi kad ne agral là dimdesmità gaddà lassifchanu mahzijeess. Bet lai tas nu buhtu woi labbi woi flitti: pee mums Giropà laikam gan skrohdelis muhscham par tautas walbitaju newarr palift.

To gan labprahst tizzu, fa Dschohnsonam baggatas dahwanas no Deewa dohtas. Zittahdi tauta til augfti wihru jau nebuhtu zehlfufe.

Bet là tad jums, lassitaji mihti, tas stiftis patihf, fa Dschohnson, par presidenta weetneeku zelts, peedsehrees bijis, kad pirmo reis presidenta weetneeka ammatà laudim rahdijeess?

Lai nu gan mums nepeenahfahs, wihru tapehz neshchehligi nosohdiht, tad tal laikam grehts nebuhs, ja par tahdu ehrmigu notiffummu brihnifimees. To ne weens newarr leegtees: mums Giropescheem, mums Widsemneeseem, Wahzeescheem là Latweescheem, tas gaufti reebigs buhtu, ja kahbs augftis walbitais laudim eedsehrees preefschà stahditohs, ihpafchi kad pirmo reis fawà jaunà ammatà tautai parahdahs. Paschi dschraji stipri kurnetu, kad paggasta-teefas preefschefchetais jeb draudfes-teefas peefschefdetais pirmà teefas fehdeschana peedsehrees parahditohs. Daschs labs dohmatu: „Rà rahdahs, tad ahfi par dahrsneeku effam zehlfufchi.“

Un tomehr taisnibas pehz jafalka: schis falkams wahrds là rahdahs pee Dschohnsona nepeepildisees. To wihram netruhft ne spehka, ne gudribas.

Lai nu Deewos jaunam presidentam palihds, pasahwigu meeru derreht ar wehrgu-walstneeseem un wehrgu-buhschanu ar wiffu fakni us muhschigeem laiteem isdelbeht! —

Sluddinaschanas.

Tai dselsu un grabju-bohdè Behterburgas Abr-Nihgà, kalku-eelà Nr. 16, irr dabbujamas gattawas wahgu affis un nupar no Sweedru semmes atwestas ittin beesas lohga glabjes no wiffadabm sortehm. Turpat arri dabbujamas isthenas ChstreiKu Steiermarkas patent-iskaptes masumà un wairumà, filkes un fahls un wehl zittas schabm libdfigas prezzes.

Scho sinnu laisdams appoblu taifnu swarru un zil warredams labbu prezzi doht par lehtalo zennu.

S. Martinsohn.

Tas Ollandè par labbu panahkts un pee peena-lohpeem, ihpafchi pee gohwihm stipri bruhkehts peena-pulweris irr pa wesfelabm, pa pufs un pa 3/4 daku schattelehm libds ar pamahzischannu Wabzu, Latweeschu un Zggannu wallodà, dabbutjams pee

A. un W. Wetterich,

Nihgà pee Behtera basnizas Nr. 2.

Schis pulweris naw wis tahds ar zittahm nederrigahm leetahm fajaukts, là daschureis jau gaddijees un kas gan peenu dsenn, bet lohpus vafchus nowahjina. — Tadeht scho pulweri wisseem lohpu-turre-tajeem peedabwajam.

Ed. Zietemanna un Co.

pass-kambari un pehrwju bohde, Behterburgas Abr-Nihgà, pretti Balloscha eebrantfchanas weetai, pahrdohd par lehtalo tirgu istheni koschinelle pasta un ekstrakti, un arri salku, vellekfu, brubnu, fillu un melnu pehrwi libds ar pamahzischanas lappabm.

Sahli preeksch lohpeem

warr dabbuht no pirmahs rohkas par lehtu tirgu, Zubku-eelà Nr. 19, tai lantori no Schönfeldt & Co.

Iskaptes

vahrdohd Eduard Bruns & Co., Nihgà, leelà pils-eelà Nr. 14.

Grofs un Papenguth wihna pagrabbà

L. Kaula mahjà, pretti Behrmanna dahrsam, ware dabbuht wiffadu wihnu un rumu, là arri labbu bischofu un Donas schampaneri par lehtu maffu.

Skunstiqus lauku mehflus

no kanleem, jalpetera, schwel-stabbuma un t. pr. taifitus, 4 libds 7 rub. par birfawu, là arri

wahgu un sabba-fuehrus

par wezzu tirgu ar apgalwofschannu pahrdohd fawà bohde pretti bahrian-nammam kalku-eelà un fawà fabriki us wezza Tohrna kalna dambja

G. G. Voeningkau.

Lohdes-muischa, Skuijenes draudsè, **labs allus-bruhweris** warr tuhlin weetu dabbuht.

Luppatas wiffadàs sortès teel affal par labbeem aufsteem zenneem pirkti Wangaschu fabriki no J. G. Effert.

teel schinni gaddà tapat là libds schim ifgaddàs pa leeleem pulleem, là arri pa masahm dallahm un pa gabbaleem pahrdohkas tabs **ibhenahs ChstreiKu jeb Steiermarkas iskaptes**, garwas un ihfas, gan taifnas, gan liblas un arridsan tabs patentes jeb kaufeta tehranda iskaptes ar selta raksteem aprakstitas, kas wehl affakas un sibstakas ne là wiffas zittadakas iskaptes; tapat arridsan atwaffu iskaptes un tabs wiffu-garwalahs Pruhfchu labbibas iskaptes.

Behrà-leelama pasifschanas sinna pee ChstreiKu jeb Steiermarkas iskaptehm irr tahda: „tahs iskaptes isleelahs ittin mihstas, jo winnas ar affu nasi warr masàs flaidàs fagraisht; bet tomehr preeksch feena un labbibas plankchanas winnas irr til lippigas là puzznas preeksch bahrdas.“ Nobruhketas jeb saluhfufchus Steiermarkas iskaptes irr wiffu-labbakais tehrands preeksch zirru sohbeem.

Reisera un lehnina iswehletas **Steiermarkas semmes patent-iskaptes** no kaufeta tehranda ar selta raksteem un ar to tè laht peefihmeru stempeli, kas pahr wiffahm zittahm labbas tadeht, là tabs ilgi warr bruhkeht un irr affakas, ne là wiffas zittas iskaptes, no wiffada leeluma, kad wairaf, là weenu duzzi pehrf, velkas teefu wehl lehtali atlaifch fawà tehranda prezzu un jafis-rihlu bohde

Johannes Mitschke,

fungu-eelà, no Sinder-eelas eijohi pa kreifu rohku Zira bohde, ar selta iskapti us durwin.

A. Th. Thies Engelischu magasinà

kalku- un walles-eelu stubri, R. Schweinsurta nammà, patlabban atnahfufchus un teel pahrdohkas pa leelabm un pa masahm dallahm

Belgeeschu un Englischu naglas no wiffada leeluma, là arri lattu- un pufslattu naglas, un kuryneeku stiftes.

Pehrwju un apteeku prezju bohde pee siwes,

Nihgà, kalku-eelà, netahf no rahfufcha pa labbo rohku, kas us ahru eet, blakkam Engelischu auschamu deegu magasibnei.

Wisseem saweem draugeem un satram sinnamu daru, là maunà bohde taggad arri tahdu pehrwi sagahdajis esnu, ar lo warr willu un willanas drabnas it flakst un weegli pehrweht, kas nomas nendoeet, là salku, vellekfu, fillu un melnu, brubnu, 3 rohfschu-farfannu **foschenila salwi**, arween un tiffai pee mannim riktiqun dabbu. 2

Libds 28. Mai pee Nihgas irr atnahfufchi 717 fuggi 344 struhgas un aigabjuufchi 348 fuggi.

Abilbedams redaktehrs A. Leitau.

Drikkehts pee Ernst Blates, Nihgà.

No zensures atwehlehts.

Nihgà, 29. Mai 1865.